

Χ Ρ Ο Ν Ι Κ Α

Η ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Ἀξιοσημείωτον γεγονός διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν Κρητικῶν σπουδῶν καὶ τῆς ἐν γένει πνευματικῆς ἐν Κρήτῃ κινήσεως ἀποτελεῖ ἡ ἐν Ἑρακλείῳ ἴδρυσις τῆς «Ἑταιρίας Κρητικῶν Ἱστορικῶν Μελετῶν», οἱ σκοποὶ τῆς ὁποίας καθορίζονται ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ καταστατικοῦ αὐτῆς ὡς ἀκολούθως :

«Σκοπὸς τῆς Ἑταιρίας εἶναι ἡ ἐν γένει προαγωγή τῶν κρητικῶν ἱστορικῶν καὶ λαογραφικῶν σπουδῶν ἀπὸ τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων καὶ ἐντεῦθεν. Ὁ σκοπὸς τῆς Ἑταιρίας θέλει πραγματοποιηθῆ διὰ τῶν ἀκολουθῶν μέσων :

α) Διὰ τῆς συγκεντρώσεως τῶν ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς σημασίας ἀντικειμένων τῆς ὡς ἄνω περιόδου.

β) Διὰ τῆς περισυλλογῆς χαρακτηριστικῶν ἔργων τῆς κρητικῆς λαϊκῆς τέχνης.

γ) Διὰ τῆς περισυλλογῆς καὶ ἐξασφαλίσσεως τῶν κειμηλίων καὶ τῆς προστασίας τῶν βυζαντινῶν καὶ μεσαιωνικῶν μνημείων τῆς Νήσου.

δ) Διὰ τῆς συγκροτήσεως μουσειακῆς συλλογῆς καὶ τῆς καταλλήλου ἐγκαταστάσεως, ὀργανώσεως καὶ συντηρήσεως αὐτῆς.

ε) Διὰ τῆς ἠθικῆς καὶ ὕλικῆς ἐνισχύσεως τῶν περὶ τὰς κρητικὰς σπουδὰς ἀσχολουμένων διὰ παροχῆς ὑποτροφιῶν, προκηρύξεως διαγωνισμῶν, ἐκδόσεως ἀξιολόγων ἐπιστημονικῶν ἔργων καὶ ἐπιχορηγήσεως ἐπιστημονικῶν ἀποστολῶν διὰ τὴν συγκέντρωσιν λαογραφικοῦ καὶ ἀρχαιολογικοῦ ὕλικου καὶ

στ) Διὰ τῆς διὰ δημοσιεύσεων, διαλέξεων καὶ ἐκθέσεων ἀναπτύξεως τοῦ περὶ τὰς κρητικὰς σπουδὰς ἐνδιαφέροντος, ὡς καὶ διὰ τῆς ἐνισχύσεως πάσης ἐν τῇ Νήσῳ σχετικῆς πνευματικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς κινήσεως».

Ἡ μέχρι σήμερον ἐπιδειχθεῖσα ὑπὸ τῆς Ε.Κ.Ι.Μ. δραστηριότης καὶ τὸ ὑπ' αὐτῆς ἐπιτελεσθὲν ἡδη ἔργον—σαφὴ εἰκόνα τοῦ ὁποίου δίδει ἡ ἀμέσως κατωτέρω δημοσιευομένη ἐκθεσις πεπραγμένων—παρέχουν βάσιμον ἐλπίδα, ὅτι ταχέως θὰ καταστῆ δυνατὴ ἡ πραγματοποιήσις τῶν ὡς ἄνω ἐπιδιώξεων καὶ κυρίως ἡ ἴδρυσις τοῦ Ἱστορικοῦ καὶ Λαογραφικοῦ Μουσείου, ἡ σημασία τοῦ ὁποίου εἶναι περιττὸν νὸ τονισθῆ ἐνταῦθα.

Τὸ ὑπὸ τῆς τακτικῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῆς Ἑταιρίας τῆς 20ης Ἰανουαρίου 1952 ἐκλεγὲν Δ. Σ. αὐτῆς συγκροτήθη ὡς ἀκολούθως: Πρόεδρος Μενέλαος Παρλαμῆς, Ἀντιπρόεδρος Νικόλαος Πλάτων, Γραμματεὺς Ἄνδρέας Γ. Καλοκαιρινός, Ταμίας Λεωνίδας Χατζηδάκης, Σύμβουλοι Κωνῆνος Καλοκέρης, Κωνῆνος Λασηθιωτάκης καὶ Ἰωάννης Ρασιδάκης.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ Δ. Σ. ΤΗΣ Ε.Κ.Ι.Μ.

Ἐκθέτοντες σήμερον τὰ ὑπὸ τοῦ προσωρινοῦ Δ. Σ. τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας πεπραγμένα κατὰ τὸ ἀπὸ τῆς Ἰδρυτικῆς Συνελεύσεως διαρρεῦσαν τρίμηνον, εἰμεθα εὐτυχεῖς διότι δυνάμεθα νὰ παρᾶσχωμεν εἰς ὑμᾶς εὐχαρίστους πληροφορίας ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξέλιξιν τῶν σοβαροτέρων ἐκ τῶν ἀπασχολούντων ἡμᾶς ζητημάτων.

Εἶναι γεγονός, ὅτι, ὅταν κατὰ τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον ἀπεφασίσθη ἡ

Ίδρυσις τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας, δὲν ὑπῆρχε σαφῆς καὶ θετικῆ προοπτικῆ ταχίας πραγματοποιήσεως τῶν προτεθέντων σκοπῶν, τῆς προαγωγῆς δηλονότι τῶν κρητικῶν ἱστορικῶν καὶ λαογραφικῶν σπουδῶν, τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου Κρήτης καὶ τῆς ἐν γένει ἐνισχύσεως τῆς πνευματικῆς κινήσεως τοῦ τόπου. Πολλοὶ βεβαίως ἐφαίνοντο πιστεύοντες ἐπὶ τὴν ἀξίαν καὶ τὴν δυνατότητα πραγματοποιήσεως τῶν ἐπιδιώξεων τούτων καὶ ἀρκετὴ προθυμία ἐπεδειχθῆ ἔκτοτε ἀπὸ μέρους πολλῶν διὰ τὴν προώθησιν τοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρίας. Δὲν πρέπει, ἐν τούτοις, νὰ παραγνωρίζεται ἡ σοβαρότης τῶν ποικίλων δυσχερειῶν, αἵτινες παρεμβάλλονται συχνάκις, καθιστῶσαι ἐπίπονον καὶ ἐνίοτε ἀποκαρδιωτικὴν κάθε παρομοίαν προσπάθειαν.

Παρὰ ταῦτα τὸ Δ. Σ. ἔχει τὴν γνώμην, ὅτι ἐπετεύχθη κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἱκανοποιητικῆ πρόοδος εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν τεσσάρων βασικῶν προβλημάτων, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ δυνατότης ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρίας.

Συγκεκριμένως ἡ ὅλη προσπάθεια τοῦ προσωρινοῦ Συμβουλίου ἀπέβλεψεν :

Πρῶτον, εἰς τὴν ἐδραΐωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς Ἑταιρίας ὡς Σωματείου·

Δεύτερον, εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ἐπαρκῶν οἰκονομικῶν μέσων·

Τρίτον, εἰς τὴν ὀργάνωσιν τοῦ τρόπου συγκεντρώσεως ὑλικοῦ διὰ τὴν συγκρότησιν μουσειακῶν συλλογῶν· καὶ

Τέταρτον, εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν προϋποθέσεων τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ἰδρυσιν τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου.

Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὴν ἐδραΐωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς Ἑταιρίας, πλὴν τῆς ἀμέσου καὶ συμφώνου πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἱδρυτικῆς Συνελεύσεως διενεργείας τῶν νομίμων διατυπώσεων διὰ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Καταστατικοῦ αὐτῆς, ἧτις ἐγένετο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1151)1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἡρακλείου, τὸ Δ. Σ. ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ εὐρύνη τὸν κύκλον τῶν ἐταίρων διὰ τῆς ἐκλογῆς νέων τακτικῶν καὶ ἀντεπιστελλόντων μελῶν, ὥστε νὰ κατοστή δυνατὴ ἡ ἐπικοινωνία μὲ τὰ ἄλλα διαμερίσματα τῆς Νήσου καὶ τὰ πνευματικὰ κέντρα Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.

Ὁὗτω, συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 4 τοῦ Καταστατικοῦ, τὸ Δ. Συμβούλιον ἐξέλεξεν ὁμοφώνως ὡς τακτικὰ μέλη 23 συμπολίτας, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ κάτωθι 13 : Σεβασμ. Μητροπολίτης Κρήτης κ. Εὐγένιος, Δήμαρχος κ. Γ. Γεωργιαδης, οἱ κ. κ. Στυλ. Γιαμαλάκης, ἱατρός, Ἀνδροκλῆς Ξανθουδίδης, Ἐπιθεωρητὴς Γεωργίας Κρήτης, Ἀπολ. Μελισσείδης, ἱατρός, Ἰωάννης Ρασιδάκης, ἔμπορος, Γεώργιος Ξηρουδάκης, καθηγητὴς, Ἀλέξανδρος Μανιδάκης, μηχανικός, Μελέτιος Κοκκινάκης, ἔμπορος καὶ Ἐμμ. Ἀστρινάκης, δικηγόρος, καὶ αἱ κ. κ. Ἀντιγόνη Σιδεράκη καὶ Δέσποινα Παπάζογλου, προθύμως ἀπεδέχθησαν τὴν ἐκλογὴν των καὶ καταλέγονται σήμερον μεταξὺ τῶν τακτικῶν ἐταίρων.

Οἱ πλείστοι, ἐξ ἄλλου, τῶν ἐκλεγέντων ἀντεπιστελλόντων ἐταίρων ἀπήντησαν ἤδη ὑποσχόμενοι ἀμέριστον πρὸς τὴν Ἑταιρίαν ἠθικὴν ὑποστήριξιν, ὡς οἱ κ. κ. Ἰω. Καλιτσονάκης καὶ Ἀναστ. Ὁρλάνδος, Ἀκαδημαῖκοι, οἱ κ. κ. Στυλ. Καψωμένος, Ἐμμ. Κριαρᾶς, Νίκος Πολίτης καὶ Ἰω. Μιμαλάκης, καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, οἱ θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι Λάμπης καὶ Σφακίων κ. Εὐμένιος Φανουράκης καὶ Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου κ. Αγαθάγγελος Ξηρουδάκης, ὁ Ἐφορος Βυζ. Ἀρχαιοτήτων κ. Μανόλης Χατζηδάκης, ὁ Δ)τῆς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Μανούσσκας, ὁ λογοτέχνης κ. Πρεβελάκης, ὁ ἐν Σητεία δικηγόρος κ. Ἐμμ. Γαλανάκης καὶ ὁ ἐν Νεαπόλει καθηγητὴς κ. Ἀριστείδης Βουρλάκης.

Μολονότι είναι φυσικόν νά αισθόνεται τις ποιάν τινα πικρίαν διά τās παρ-
ρουσιαζομένης περιπτώσεις ἀμελείας, ἀδιαφορίας, παρανοήσεως ἢ και οὐχί κα-
λοπίστου ἀντιμετωπίσεως τῶν προτεθέντων σκοπῶν, φρονῶμεν ὅτι θά πρέπει
καί εἰς τὸ μέλλον νά καταβληθῆ φροντίς διευρύνσεως τοῦ κύκλου τῶν ἐταίρων,
διότι πολλοί εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι δύνανται καί ὀφείλουσι νά ἐνισχύσουν τὸ
ἔργον τῆς Ἑταιρίας. Ἀπαιτεῖται ὁμως πρὸς ἐπίτευξιν τούτου συστηματικὴ προ-
σπάθεια διαφωτίσεως καὶ ἀναπτύξεως τοῦ περὶ τὴν Ἑταιρίαν γενικωτέρου ἐν-
διαφέροντος. Τὸ προσωρινὸν Δ. Σ. ἀντιμετωπίζον ἄμεσα καὶ ἐπείγοντα προβλή-
ματα δὲν ἠδυνήθη νά ἀνταποκριθῆ εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην τῆς εὐρυτέρας δη-
μοσιότητος καὶ οὕτω ἡ ὑπαρξίς τῆς Ἑταιρίας εἶναι σήμερον ἀκόμη γνωστὴ μό-
νον εἰς ὀλίγας δεκάδας προσώπων.

Σοβαρὰς δυσχερείας ἀντιμετωπίσαμεν ἐν τῇ προσπάθειά διὰ τὴν ἐξασφά-
λισιν τῶν ἀπαιτουμένων οικονομικῶν μέσων : Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἀπολογι-
σμοῦ τῆς οικονομικῆς διαχειρίσεως, τὸν ὅποιον θά καταθέσῃ ἐνώπιον ὑμῶν ὁ
κ. Ταμίας τῆς Ἑταιρίας, τὸ μόνον ἔσοδον τοῦ παρελθόντος τριμήνου ἦτο ἢ
ἐκ 4 ἑκατομμυρίων δραχμῶν μηνιαία εἰσφορὰ τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων
Α. καὶ Μ. Καλοκαιρινοῦ, τὸ Δ. Σ. τῶν ὁποίων ἄμεσως καὶ προθύμως ἀντα-
πεκρίθη εἰς σχετικὴν αἰτησίν ἡμῶν. Πλὴν τῶν 12 τούτων ἑκατομμυρίων μικρὸν
μόνον ποσὸν εἰσπράχθη ἀπὸ ἐμπροθέσμως καταβληθείσας συνδρομας.

Οὐχ' ἦττον ἡ πρόβλεψις διὰ τὸ ἀρξάμενον οικονομικὸν ἔτος δύναται νά
θεωρηθῆ ἱκανοποιητικὴ : Χάρις κυρίως εἰς τὴν ἐνθερμον ὑποστήριξιν καὶ τὸ
ἐνδιαφέρον τοῦ Νομάρχου κ. Μπιράκη, ἐξησφαλίσθη ἐφ' ἀπαξ εἰσφορὰ τοῦ Τα-
μείου Ἐφεδρῶν Νομοῦ Ἡρακλείου ἐξ 25 ἑκατ. δραχμῶν. Ἡ σχετικὴ ἀπόφα-
σις ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Γεν. Διοίκησιν Κρήτης ἐνεκρίθη ἤδη κατόπιν τῶν
ἐνεργειῶν τοῦ ἐταίρου κ. Ξανθουδίδου. Ἐπίσης τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τῆς
πόλεώς μας, εἰσηγήσει τοῦ ἐταίρου καὶ Δημάρχου κ. Γεωργιάδη ἐψήφισεν ἐκ
τοῦ προϋπολογισμοῦ του τρεχούσης χρήσεως κονδύλιον 10 ἑκατ. δραχμῶν κατα-
βληθησόμενον εἰς μηνιαίας δόσεις μέχρι τοῦ προσεχοῦς Ἰουνίου. Τὸ Ἐμπορι-
κὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον Ἡρακλείου ἀπεφάσισε νά ἐγγράψῃ εἰς
τὸν προϋπολογισμὸν του προσεχοῦς χρήσεως, ἦτοι ἀπὸ 1ης Ἰουλίου ἐ. ἔ. καὶ
ἐξῆς ποσὸν 5 ἑκατ. δρχ. Ὅμοίως ἡ Ἐκκλησία διὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
ὑπεσχέθη ἀνάλογον τῶν σημερινῶν δυνατοτήτων αὐτῆς οικονομικὴν ἐνίσχυσιν,
ἦτοι ἄμεσον εἰσφορὰν 5 περίπου ἑκατ. δρχ. καὶ πρόβλεψιν γενναιοτέρας ἀρω-
γῆς ἀπὸ μέρους τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων διὰ
τὸ προσεχὲς οικονομικὸν ἔτος.

Ἀντιθέτως τελείως ἄκαρπος ἀπέβη ἡ καταβληθεῖσα προσπάθεια οἰκono-
μικῆς ἐνισχύσεως τοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρίας ἀπὸ μέρους τῶν Τραπεζῶν, ἐκ τῶν
ὁποίων ἡ μὲν Τ. Ἑλλάδος ἀπήνησεν ἀρνητικῶς, ἡ δὲ Ἐθνικὴ ἐχορήγησεν 500
χιλ. δρ. καὶ αἱ ἄλλαι οὐδόλως ἀπήνησαν εἰς τὴν σχετικὴν αἰτησίν μας. Εἶναι,
νομίζομεν, περιττὸν νά προσθέσωμεν, ὅτι τὴν προσφορὰν τῆς Ε. Τρ. δὲν ἀπε-
δέχθημεν. Ἀξιοσημείωτον εἶναι ἐπίσης ὅτι ἡ Λέσχη Ἡρακλείου οὐδεμίαν ἔλαβε
μέχρι σήμερον ἀπόφασιν ἐπὶ σχετικῆς αἰτήσεώς μας.

Πάντως αἱ σημειωθείσαι ἀνωτέρω εἰσφοραὶ, ἡ συνεχιζομένη ἐπιχορήγησις
τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων Καλοκαιρινοῦ, ὁμοῦ μὲ τὰ λοιπὰ ἐκ συνδρο-
μῶν καὶ ἐγγραφῶν ἔσοδα τῆς Ἑταιρίας καλύπτουν πλήρως τὸ εἰς τὸν κατατι-
θέμενον σήμερον προϋπολογισμὸν αὐτῆς προβλεπόμενον ποσὸν εἰσπράξεων, ἐξ
ἐννεμήκοντα ὀκτῶ περίπου ἑκατ. δραχμῶν.

Διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν σκοπῶν τῆς Ἑταιρίας θ' ἀπαιτηθοῦν βεβαίως κατὰ πολὺ μεγαλύτερα οικονομικὰ μέσα. Ἡ δαπάνη ἢ ἀπαιτουμένη διὰ τὴν περισυλλογὴν μουσειακοῦ ὑλικοῦ, διὰ τὴν διαφύλαξιν τῶν ἱστορικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν μνημείων, διὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου καὶ διὰ τὴν προώθησιν τῶν λοιπῶν σκοπῶν τῆς Ἑταιρίας δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀντιμετωπισθῆ μετ' ὀλίγας δεκάδας ἑκατομμυρίων. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονῆται τὸ γεγονός τῆς γενικωτέρας οικονομικῆς κρίσεως ὡς καὶ ἡ κρατοῦσα τάσις παραγωγίσεως τῆς σημασίας τῶν πνευματικῶν ἐπιδιώξεων, ἐν τῷ πλαισίῳ δὲ τούτῳ θεωρούμενον τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Δ. Σ. δύναται, νομίζομεν νὰ κριθῆ ὡς ἱκανοποιητικόν.

Ὀλιγώτερον ἐπιτυχῆς ὑπῆρξεν ἡ προσπάθεια συγκεντρώσεως ὑλικοῦ διὰ τὴν συγκρότησιν τῶν μουσειακῶν συλλογῶν τῆς Ἑταιρίας. Δὲν πρέπει νὰ παραγνωρίζωνται αἱ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀντικειμενικαὶ δυσχέρειαι, τὴν σοβαρότητα τῶν ὁποίων ἀντιλαμβάνεται τις μόνον ὅταν ἔλθῃ εἰς ἄμεσον μετὰ τὰ πράγματα ἐπαφὴν, ἐπιδιώκων τὴν περισυλλογὴν ἀντικειμένων κατεσαρμημένων εἰς πλείστα σημεῖα, ἄνευ μέσων κινήσεως, ἐπαρχῶν χρημάτων καὶ δυνατότητος ἀκριβοῦς ἐκτιμήσεως τῆς ἀξίας τῶν προσφερομένων ἀντικειμένων. Ὅρθον ἐν τούτοις εἶναι νὰ μὴν παρασιωπηθῆ ἡ διαπίστωσις ὅτι μικρὰ ἄλλ' ἐνδεικτικῆ πρόοδος ἐπετεύχθη καὶ εἰς τὸν τομέα τοῦτον.

Εἰδικώτερον: Τὸ Δ. Σ. ἐπέτυχε τὴν ἀγορὰν πέντε παλαιῶν ξυλογλύπτων κιβωτιῶν, ὠργάνωσε μίαν ἀποστολὴν εἰς Κριτσᾶν Μεραμβέλλου, ὅπου ἡγοράσθησαν 15 περίπου τεμάχια ὑφαντῶν καὶ κεντημάτων λαϊκῆς τέχνης καὶ ἀπεδέχθη προσφορὰν 5—6 ἄλλων μικρῶν ἀντικειμένων ἱστορικοῦ ἢ λαογραφικοῦ ἐνδιαφέροντος, δαπανηθέντος ἐν συνόλῳ ποσοῦ 10 περίπου ἑκατ. δραχμῶν. Εἶναι ὅμως εὐνόητον ὅτι τὸ ἔργον τῆς περισυλλογῆς δὲν δύναται νὰ προωθηθῆ ἱκανοποιητικῶς ὑπὸ 3 ἢ 5 μόνον ἀτόμων. Ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο ἐνεργὸς συμμετοχὴ ὅλων τῶν ἐταίρων. Ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτοῦ συνεδριάσεως τὸ προσωρινὸν Δ. Σ. ἀπεφάσισε τὴν σύστασιν τριῶν Ἐπιτροπῶν συλλογῆς μουσειακοῦ ὑλικοῦ: μίᾱς διὰ τὰ Βυζαντινὰ καὶ Μεσαιωνικὰ κειμήλια, ἑτέρας διὰ τὰ ἱστορικὰ τοιαῦτα καὶ τρίτης διὰ τὰ ἔργα τῆς κρητικῆς λαϊκῆς τέχνης. Αἱ ἐπιτροπαὶ ὅμως αὗται δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ λειτουργήσουν, θὰ πρέπη δ' ἀσφαλῶς εἰς τὸ μέλλον νὰ καταβληθῆ ὅλος ἰδιαιτέρα φροντίς διὰ τὴν ἐπιτυχῆ λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου, ἐφ' ὅσον ὡς πρωταρχικὴ ἐπιδίωξις τῆς Ἑταιρίας διὰ τὸ ἐγγὺς μέλλον τίθεται ἡ δημιουργία ἀξιολόγου μουσειακῆς συλλογῆς δυναμένης ν' ἀποτελέσῃ τὸν πυρῆνα τοῦ ἰδρυθησομένου Μουσείου.

Ὡς πρὸς τὸ τέταρτον ἐκ τῶν βασικῶν προβλημάτων, τὴν δημιουργίαν τῶν προϋποθέσεων ἰδρύσεως τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου, τὸ Δ. Σ. φρονεῖ ὅτι ἐπετεύχθη ἱκανοποιητικὴ λύσις. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἴμεθα εἰς ἴθεσιν νὰ παρασχωμεν τὰ κάτωθι στοιχεῖα:

1) Κατόπιν αἰτήσεως τῆς Ἑταιρίας, τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἐχορήγησε εἰς αὐτὴν ἄδειαν συγκροτήσεως ἰδιωτικῆς μουσειακῆς συλλογῆς, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι αὕτη θὰ περιέλθῃ εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Δημοσίου, ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς Ἑταιρίας. Πρὸς τοῦτο ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ δι' ἀποφάσεως τῆς παρούσης συνελεύσεως εἰδικὴ προσθήκη εἰς τὸ 24ον ἄρθρον τοῦ Καταστατικοῦ.

2ον) Κατόπιν ἐνεργειῶν τῆς Ἑταιρίας, τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Κρήτης καὶ τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων Καλοκαιρινοῦ, τὸ Ἀρχαιολογικὸν Συμ-

βούλιον παρέσχε τὴν ἀπαιτουμένην ἔγκρισιν διὰ τὴν στέγασιν τῆς Βυζαντινῆς καὶ Μεσαιωνικῆς Συλλογῆς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας ἰδρυθησόμενον ἱστορικὸν Μουσεῖον. Εἶναι προφανὴς ἡ σοβαρότης τοῦ θέματος τούτου, ἐφ' ὅσον ἀνευ τῆς συλλογῆς αὐτῆς θὰ ἦτο ἀδύνατον διὰ πολλὰ ἰσως ἔτι νὰ ἀρχίσῃ ἡ λειτουργία τοῦ Μουσείου τούτου.

3) Εἶναι γνωστὸν, ὅτι βασικὴ προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου ἀποτελεῖ ἡ ἀπὸ μέρους τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων παραχώρησις τῆς ἐπὶ τῆς οδοῦ Λυσιμάχου Καλοκαιρινοῦ οἰκίας. Ἡ παλαιότης ὅμως τοῦ κτιρίου καὶ αἱ φθοραὶ τὰς ὁποίας τοῦτο ὑπέστη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς ὡς ἐπίσης καὶ αἱ ἰδιαίτεραι ἀνάγκαι αἱ προκύπτουσαι διὰ τὴν διαμόρφωσιν καταλλήλων χώρων ἐκθέσεως καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν στεγασθησομένων συλλογῶν ἐπιβάλλουν τὴν ριζικὴν ἀνακαινίσιν καὶ μετασκευὴν αὐτοῦ. Τὰ Φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα, τὰ ὁποῖα πρόκειται εἰς ἐκτέλεσιν ὄρου τῆς διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου Ἀνδρέου Λυσ. Καλοκαιρινοῦ νὰ καταβάλουν καὶ τὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δαπάνην, ἀνέθεσαν ἤδη ἀπὸ διμήνου εἰς τοὺς μηχανικοὺς κ. κ. Λασηθιωτάκην καὶ Τζομπανάκην τὴν ἐκπόνησιν τῆς σχετικῆς μελέτης, ὑπολογίζεται δὲ ὅτι ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς μηνὸς Φεβρουαρίου θὰ ὑποβληθῶν πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν αἱ σχετικαὶ ἀποφάσεις τοῦ Δ. Σ. τῶν Ἰδρυμάτων διὰ τὴν διάθεσιν τῆς ἀπαιτηθησομένης πιστώσεως καὶ τὴν ἐν συνεχείᾳ προκήρυσιν διαγωνισμοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου. Πλὴν ἀπρόοπτον τινὸς, δύναται νὰ θεωρηθῇ πιθανὴ ἡ μέχρι τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου περάτωσις τῶν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν, ὅτε καὶ θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐγκατάστασις τῶν Συλλογῶν.

Εἶναι προφανές, ὅτι τ' ἀνωτέρω, ἤτοι ἡ χορηγήσις ἀδείας συγκροτήσεως μουσειακῆς Συλλογῆς, ἡ ἔγκρισις τῆς συστεγάσεως τῆς Βυζαντινῆς καὶ Μεσαιωνικῆς Συλλογῆς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου καὶ ἡ γενομένη διὰ τὴν μετασκευὴν τοῦ κτιρίου προεργασία, ἐπιτρέπουν τὴν πλέον αἰσιόδοξον πρόβλεψιν διὰ τὴν ταχεῖαν πραγματοποίησιν τοῦ σπουδαιοτέρου ἰσως τῶν σκοπῶν τῆς Ἑταιρίας, τῆς ἰδρύσεως τοῦτέστιν τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου.

Παραμένον βεβαίως εἰσέτι ἐκκρεμῆ πολλὰ ζητήματα ὡς τὸ τῆς ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως τοῦ ἰδρυθησομένου Μουσείου, τῶν ὄρων ὑφ' οὓς θὰ γίνῃ ἡ παραχώρησις τοῦ κτιρίου κ.λ.π., δὲν εἶναι δὲ ἀπίθανον νὰ παραστῇ ἀνάγκη συγκλήσεως ἐκτάκτου Γενικῆς Συνελεύσεως μετ' ὀλίγους μῆνας πρὸς λήψιν ὀριστικῶν ἀποφάσεων ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων.

Τὸ προσωρινὸν Συμβούλιον παραδίδον τὴν Διοίκησιν, εὐχεται ὅπως τὸ ὑφ' ὧν ἐκλεγησόμενον σήμερον νέον δυνάμει κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐνιαυσίου θητείας του νὰ προωθήσῃ ἱκανοποιητικώτερον τὸ ἔργον τῆς Ἑταιρίας.

Η ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΝ ΚΡΗΤῃ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1951

Παρὰ τὰς κρατούσας δυσχερεῖς οικονομικὰς συνθήκας, τῶν ὁποίων ὁ ἀντίκτυπος εἶναι ἰδιαίτερος αἰσθητὸς εἰς τὴν ἀρχαιολογικὴν κίνησιν, τὸ ἔτος 1951 δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐξαιρετικῶς καρποφόρον εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς προαγωγῆς τῶν ἀρχαιολογικῶν ζητημάτων τῆς Κρήτης καὶ εἰς σπουδαῖα ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς δύο κυρίως παραγόντας: 1) Τὴν ἀρωγὴν τοῦ Σχεδίου Μάρσαλ. 2) Τὴν ἐντατικὴν καταβληθεῖσαν προοπάθειαν τὸσον ἐκ μέρους τῆς ἐλληνικῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας, ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν ξένων ἀρχαιολογικῶν Σχολῶν.